

รายงานวิจัยนี้ วิเคราะห์วิธีคิดวิทยาที่อยู่เบื้องหลังงานวิจัยทางสังคมศาสตร์เรื่องเพศภาวะและเพศวิถีกับเอดส์ กระบวนทัศน์ (paradigm) ของการทำงานชิ้นนี้คือ การวิเคราะห์วาทกรรมและภาษาในงานวิจัยผ่านมุมมองสตรีนิยม ซึ่งเป็นการรื้อถอนอำนาจที่แฝงอยู่ในการเขียนหรืออำนาจที่แสดงออกผ่านการเขียน จากการวิเคราะห์ฐานคิดของงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวกับเอดส์ที่คัดเลือกมาจำนวน 45 ชิ้น พบว่าส่วนใหญ่ใช้ฐานคิดตามสำนักคิดปฏิฐานนิยมจำนวนงานวิจัยที่ใช้ฐานคิดแบบตีความนิยมและวิพากษ์นิยมมีค่อนข้างน้อย การวิเคราะห์งานวิจัยทั้งหมดได้สะท้อนความแตกต่างของ 'วิธีคิดวิทยา' (research conceptualization) ที่อยู่เบื้องหลังฐานคิดของแต่ละสำนักคิด ในการกำหนดเป้าหมายงานวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล การตีความหมายปรากฏการณ์ที่ศึกษา และการเชื่อมโยง (หรือไม่เชื่อมโยง) ของข้อค้นพบกับข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

ในการวิเคราะห์วาทกรรม ผู้วิจัยได้ถอดรหัสวิธีคิดของงานเขียนที่เกี่ยวกับเพศภาวะและเพศวิถีกับเอดส์ศึกษา 3 ชุดความคิดคือ (1) การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นสาเหตุที่ทำให้การแสดงออกทางเพศของคนเปลี่ยนแปลงไป (2) พฤติกรรมทางเพศว่าด้วยเรื่องเอดส์เป็นพฤติกรรมทางเพศระหว่างชายและหญิง ซึ่งเป็นการผลิตซ้ำความคิดที่ว่าความสัมพันธ์ทางเพศ "ที่ถูกต้อง" คือ สิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างชายหญิงเท่านั้น และ (3) การสันนิษฐานไว้ก่อนว่าคนที่อยู่ใน "กลุ่มเดียวกัน" ย่อมมีพฤติกรรมเหมือนกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดเกี่ยวกับเรื่อง 'กลุ่มเสี่ยง'

สำหรับการวิเคราะห์ภาษาเพื่อชี้ให้เห็นว่า ภาษาเขียน ที่ใช้ในงานวิจัยเอดส์มีอำนาจในตัวของมันเอง เพราะสามารถตอกย้ำและผลิตซ้ำชุดความคิดใดความคิดหนึ่งได้ หรือสามารถรื้อให้เห็นรากเหง้าที่มาของชุดความคิดใดความคิดหนึ่งได้เช่นกัน คำต่อไปนี้เป็น 'การแต่งงาน' 'เพศสัมพันธ์ก่อนสมรสหรือก่อนวัยอันควร' 'การรักร่วมสองเพศ' 'พฤติกรรมเสี่ยง' 'กลุ่มเสี่ยง' และ 'สำส่อน' ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาให้เห็นถึงอำนาจในการเขียน (narrative authority) ของนักวิจัย แนวคิดทฤษฎีที่นักวิจัยใช้จะเป็นตัวที่สะท้อนชัดมากกว่า งานวิจัยชิ้นนั้น ๆ วางตำแหน่งของกลุ่มที่ไปศึกษาไว้อย่างไร มองความสัมพันธ์ระหว่างนักวิจัยกับผู้ที่ถูกศึกษาอย่างไร และที่สำคัญคือ มีลักษณะการผลิตซ้ำหรือว่าต่อรองอำนาจทางความรู้ของสถาบันใด

ผู้วิจัยได้วิพากษ์สรุปรวมการถอดรหัสความรู้ความจริงในมิติสำคัญๆ ของเรื่องเพศในเอดส์ศึกษาของไทย 5 ประเด็นคือ (1) เมื่อคำว่า 'รักร่วมสองเพศ' ถูกผลิตซ้ำและตอกย้ำว่าเป็นอุดมการณ์สำหรับ 'ผู้หญิงดี' ในสังคมไทย (2) อคติที่แฝงฝังอยู่กับคำว่า 'เพศสัมพันธ์ก่อนสมรส' (3) มายาคติเรื่อง 'กลุ่มเสี่ยง' (4) การสถาปนาสมการความเชื่อเรื่องถุงยางอนามัยว่าเป็นของคู่กันของชายนักเที่ยวกับหญิงบริการ และ (5) ความล้มเหลวของการพยายามสร้างความรู้ใหม่จากความรู้เดิมโดยการวิจัยแบบ KAP Survey

มุมมองใหม่ในการวางนโยบายการวิจัยเรื่องเพศกับเอดส์ที่เสนอคือ (1) ให้พุ่งความสนใจไปที่การวางแนวทางการศึกษาเพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมทางเพศ ‘แบบหรือลักษณะ’ ที่นำไปสู่การติดเชื้อ โดยการวิจัยควรเริ่มที่จุดยืนแน่ชัดว่ากลุ่มบุคคลที่ศึกษาไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม มีทาง ‘เลือก’ ในชีวิตมากน้อยเพียงใดที่จะทำให้เขามีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่นำไปสู่การติดเชื้อเอชไอวี บริบทในชีวิตแบบใดทำให้คนแต่ละคนต้องตกไปสู่การมี ‘พฤติกรรมเสี่ยง’ (2) มิติใหม่ในการวิจัยเกี่ยวกับถุงยางอนามัย 2 มิติ คือ วัฒนธรรมทางการมารณแบบไทยๆกับการใช้ถุงยางอนามัย และการวิจัยสำรวจที่สามารถเชื่อมต่อภาพอัตราความชุกของการใช้ถุงยางอนามัยกับอัตราการของคงใช้ถุงยางอนามัย และ (3) การวิจัยเรื่องเพศกับเอดส์ที่สังคมไทยยังขาดแคลนความรู้ความจริงและความเข้าใจ ได้แก่ ในกลุ่มประชากรต่อไปนี้ กลุ่มผู้ขายแปลงเพศ หญิงรักหญิง กลุ่มรักสองเพศ (bisexuality) ในมิติเรื่องความรุนแรงต่อผู้หญิงกับความเสี่ยงของผู้หญิงในการติดเชื้อ การเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงบริการกับความเสี่ยงของผู้หญิงบริการในการติดเชื้อ บริบทชีวิตของแรงงานข้ามชาติกับความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ และในมิติที่ยังไม่เคยมีการศึกษาคือ เรื่องของเพศภาวะและเพศวิถีในโลกเสมือนจริง (cyber genders and sexualities)

This research critiques research conceptualization in genders, sexualities, and AIDS studies. Using feminist lenses, researchers analyze popular terms frequently used across the studies. The research focus also includes the deconstruction of discourses and narrative authority presented in the studies. Most of the 45 studies selected for this research are positivist studies. Some others employ interpretative and critical research approaches. Research conceptualization in each of the three research approaches is different from one another. The differences hold from setting out research objectives, conduct of data collection and interpretation, and linkages between research findings and recommendations.

Researchers found three common practices among AIDS studies. First, AIDS researchers are inclined that socio-economic change in Thai society encourages Thai women's sexualities and influences their non-traditional attitudes toward sexual relations. Second, AIDS researchers always refer to sexual relations as relations between men and women. This instinctive practice demonstrates how AIDS

researchers inherent the thought of "normal" sex. Third, AIDS researchers constantly categorize people into the "same groups" and assume that the people who "belong" to the same groups must practice the same (sexual) behaviors. For example, people in "at-risk" groups must all have risky behaviors.

The popular terms analyzed in this research include 'marriage' 'pre-marital sex' 'rak nuan sa ngoun tua or literally to reserve the body' 'risk behavior' 'risk group' and 'sum sawn or promiscuity.' The analysis leads to a better understanding of how a social discourse is constructed and reproduced, how narrative authority arises, and how a deconstruction of both discourse and narrative authority could occur. How the study subjects are discussed and positioned in a study, which is partly reflected in the use of these popular terms, implies research approach and research conceptualization AIDS researchers undertake for their studies. Most importantly, these popular terms selected for the writing of study reports show what discourse AIDS researchers reproduce, and what structural power they negotiate with.

Research findings indicate that most of the gender, sexuality and AIDS studies selected for this research (1) reproduce the rak nuan sa ngoun tua ideology, (2) criticize pre-marital sex especially among young women, (3) generate myths about "risk group," (4) construct a belief that condom use is associated with promiscuous men and sex workers, and (5) fail to employ KAP Survey to produce new knowledge on gender and AIDS.

Researchers recommend paradigm to be shifted for AIDS studies. The recommendations include (1) AIDS researchers must understand that HIV infection is about unsafe practices that lead to infection. Neither particular professions such as sex worker nor particular group of people such as men who visit commercial sex can be the sole reason for HIV infection. (2) for condom research, more attention should be paid to Thai sexual culture and condom use and the continuation of condom use. (3) there is lack of knowledge and understanding about populations such as transgender, women who love women and bisexual. There should therefore be studies about these marginalized people and also other under-researched topics such as violence against women and their risk in HIV infection, discrimination against sex workers and their risk in HIV infection, migrant workers and their risk of HIV infection, and the latest topic that has not been studied at all, the cyber genders and sexualities.